

2002

**Pla d'acció per al
civisme a Mataró**

Índex

---

0 - Preàmbul	3
1. Objectius i actuacions	6
Objectius generals	7
Objectius específics.....	8
Actuacions	9
1- Drets i deures dels ciutadans: Informació i garantia	9
2- Participació ciutadana i convivència.....	9
3- Ús respectuós de l'espai públic.....	10
4- Ús responsable dels recursos naturals i foment del reciclatge	12
5- Ús del vehicle, trànsit i aparcament	13
6- Educació en el civisme.....	13
7- Àmbit municipal	14
8-Ordenança de civisme.....	14
9-Campanyes.....	15
2- Mecanismes de funcionament i seguiment	16
2.1- La comissió de seguiment.....	17
2.2- Els espais de participació.....	17
2.3- Informe anual sobre el civisme	18
3- Memòria sobre el Civisme a Mataró	20

0 - Preàmbul

El comportament cívic és la base de la bona convivència. Respectar la llibertat dels altres implica algunes obligacions que, si es defugen, acaben contravenint els principis de la democràcia. La democràcia necessita ciutadans i ciutadanes, persones que vulguin col·laborar en la construcció i millora de la vida col·lectiva. Sense ciutadans i ciutadanes actius i responsables no hi ha democràcia autèntica.

És per això que es parla de civisme. El civisme és l'ètica mínima que qualsevol ciutadà demòcrata hauria de subscriure, és un saber, un coneixement de la manera de viure que sembla més adequada per a tots. Mínima, perquè tothom pugui acceptar-la, sigui quina sigui la seva religió, procedència o ideologia. Ètica, perquè sense normes morals és impossible conviure en pau i respectant la llibertat de tots i totes.

El civisme també es relaciona amb la ciutat: un lloc complex, construït per les persones, on conviu pacíficament gent de la més variada condició. El civisme comporta el bon govern de la convivència a través de l'actitud de totes i tots els qui hi participen.

La noció de civisme té dues accepcions: conducta correcta i respectuosa entre propis i estranys, i cultura pública de convivència per la qual es regeix una determinada societat. Així, el civisme no és només un conjunt de normes o manera de procedir sinó que inclou també un contingut moral: expressa uns determinats valors i unes creences sobre la sociabilitat humana.

La democràcia necessita ciutadans actius i responsables. Les actituds cíviques tenen un denominador comú: el de la responsabilitat. Per ser un ciutadà actiu s'ha de pensar i comportar-se com a tal. Els valors del bon ciutadà són els que serveixen a la construcció de l'interès comú.

És per això, que amb les actuacions que es contemplen en aquest document s'intenta un acord entre tots els agents de la ciutat, per tal de poder treballar per al civisme d'una manera conjunta i aconseguir de Mataró una ciutat més cívica. Tant les entitats i associacions que porten molts anys treballant per al civisme i els valors, com l'Ajuntament i els ciutadans i ciutadanes, han de poder conèixer aquest document i subscriure'n les propostes per tal de treballar conjuntament en la mateixa direcció i sumar els esforços.

Les actuacions previstes per als propers anys en el Pla d'acció i sobretot els mecanismes de funcionament i seguiment han de permetre que aquest acord inicial es concreti de forma immediata en una sèrie d'accions i programes que li donin cos i en garanteixin la utilitat. Alhora, l'informe anual (també contingut en aquest Pla d'acció) ens permetrà tenir una visió detallada de l'evolució del civisme i ens ajudarà a orientar les noves propostes i actuacions realitzables i avaluables.

1. Objectius i actuacions

Objectius generals:

El Pla d'acció per al Civisme a Mataró neix amb la voluntat d'articular les actuacions i propostes que permetin aconseguir els objectius següents:

Implicar a la ciutadania cap a un civisme actiu

Fomentar una cultura de respecte a l'entorn i als altres, i una actitud de promoció d'aquest respecte entre els altres ciutadans i ciutadanes, com a elements essencials en la millora de la qualitat de vida i de la convivència.

Respectar l'espai col·lectiu

Promoure una utilització responsable dels espais públics mitjançant la qual es garanteixi un bon ús per part de tots. Fomentar el sentiment de l'espai públic com a un bé comú a preservar i compartir respectuosament.

Millorar la convivència i les relacions ciutadanes

Incentivar i reforçar les relacions interpersonals a través de campanyes, activitats i espais de relació -en especial els associatius- com a mitjà per fomentar una millor convivència. Promoure la resolució pactada de situacions de conflicte o de xoc d'interessos.

Reduir els actes incívics premeditats

Definir els mecanismes i actuacions destinats a disminuir els actes vandàlics, els usos indeguts de l'espai públic i aquelles actituds que de manera conscient vulneren el respecte als altres o a l'entorn, tot establint les fórmules per a la seva sanció i/o reparació.

Objectius específics

A fi d'assolir els objectius anteriorment descrits, s'han identificat nou camps d'actuació específics, a partir dels quals s'articulen les actuacions i programes a desenvolupar. Aquests són:

1. Difusió, reconeixement i defensa dels **drets i deures** dels ciutadans.
2. Promoció de la **participació ciutadana** i de la **convivència**.
3. Foment de l'ús respectuós i responsable de **l'espai públic**.
4. Promoció de l'ús responsable dels **recursos naturals** i foment del reciclatge.
5. Incentivar i reforçar un **ús racional del vehicle**, compatible amb la resta d'usos de la ciutat.
6. Inclusió en els currículums de **formació escolar** de programes i activitats destinades a fomentar el civisme.
7. Inclusió en tots els àmbits de la **gestió municipal** de criteris i actuacions de foment del civisme.
8. Creació d'una **Ordenança de Civisme**.
9. Realització de **campanyes informatives i de conscienciació** sobre el civisme.

Actuacions

1- Drets i deures dels ciutadans: Informació i garantia

Difusió, promoció i reconeixement dels drets i deures, tant individuals com col·lectius.

1.1 Difusió dels drets i deures dels ciutadans, amb la inclusió de les vies per exercir i reclamar els seus drets, així com dels mecanismes reguladors dels deures i sancionadors en cas d'incompliment.

- Inclusió de forma clara i entenedora dels drets i deures dels ciutadans respecte de l'administració municipal i de les vies per garantir-ne el compliment.
- Difusió en cada departament o dependència municipal dels drets i deures dels ciutadans respecte als serveis, programes o procediments que s'hi realitzen.
- Redacció d'una Ordenança del Civisme mitjançant la qual es doni resposta a les possibles situacions de conflicte d'usos de l'espai públic, amb la finalitat de promoure'n una utilització òptima i alhora responsable per part de tothom.

1.2 Promoció i difusió del Defensor del Ciutadà a Mataró, com a figura que vetlla pels drets dels ciutadans en relació a l'actuació de l'administració municipal o als organismes que en depenen, amb les pertinents garanties d'independència i objectivitat.

1.3 Informació i orientació per poder exercir i reclamar els drets davant de tercers (públics o privats), a través dels serveis d'informació municipal.

2- Participació ciutadana i convivència:

Foment de la consciència que la ciutat la formem tots, tant en l'ús i gaudi diari com en la planificació, estructuració i desenvolupament.

2.1 Desenvolupament i promoció de les vies de participació en els afers de la ciutat reconeguts en el Reglament Orgànic Municipal.

- Difusió de la informació relativa a l'actuació municipal com a element necessari i previ a qualsevol procés de participació.
- Facilitació de la participació dels veïns a títol individual, de la participació col·lectiva, el dret d'iniciativa ciutadana i la participació de les entitats ciutadanes a l'organització municipal.

2.2 Suport al teixit associatiu com a vertebrador de l'espai comunitari i com a agent clau en l'impuls d'actituds cíviques:

- Suport al funcionament ordinari mitjançant l'Agència Municipal d'Associacions.
- Promoció de la participació de la ciutadania en les associacions, mitjançant programes i actuacions de divulgació de la tasca que aquestes realitzen (mostra d'associacions, guia d'associacions...).
- Priorització en la convocatòria de subvencions d'aquells programes o actuacions que fomentin el civisme.
- Foment del voluntariat i reconeixement de la seva tasca mitjançant el suport municipal a les associacions que l'impulsen.

2.3 Foment de la participació individual i col·lectiva a través de les tecnologies de la informació i la comunicació.

- Promoció de la web municipal com a via per garantir l'accés a la informació i facilitar la participació a través de mecanismes àgils (Tecnocampus)
- Implementació de nous mecanismes de participació mitjançant internet, a partir dels resultats del programa pilot Consensus.

2.4 Respecte i convivència: Foment de la relació entre els ciutadans com a element de foment del respecte i de la convivència.

- Seguiment de les mesures incloses en el Pacte per a la Nova Ciutadania.
- Inclusió i protecció en l'Ordenança de Civisme de la dignitat de les persones i de les mesures per a la seva defensa i protecció.
- Foment de l'oficina d'arbitratge de consum per a la resolució pactada dels conflictes entre privats.

3- Ús respectuós de l'espai públic.

La confluència d'usos en la via pública és un element essencial de la vida de la ciutat i de l'establiment de relacions de convivència i relació. La compatibilització d'aquests usos i el respecte als altres i a l'entorn suposen un element essencial de la qualitat de vida.

3.1 Manteniment de la qualitat dels espais públics per tal de garantir-ne un ús òptim i en les millors condicions

- Programes de manteniment, neteja i millora dels espais públics, dependents del departament de Serveis Municipals i Manteniment.

- Foment de l'ús cívic dels espais públics d'oci (places i jardins, parcs, platges) mitjançant d'adequació i manteniment dels accessos, indicacions i de les infraestructures necessàries per al seu bon ús (mobiliari, neteja, manteniment...)
- Realització de campanyes específiques destinades a fomentar el bon ús dels espais públics (p.ex: cendrer ecològic, el dia del medi ambient,..)
- Regulació mitjançant les normatives municipals i l'Ordenança del Civisme, dels usos que s'hi poden portar a terme, en especial d'aquells que poden generar colisió amb altres usos.
- Comunicació i promoció del compliment de les normes d'ús dels espais públics entre els ciutadans, mitjançant la retolació i indicació dels diferents espais i dels usos permesos.

3.2 Foment de l'ús comunitari dels espais públics mitjançant la realització d'activitats

- Realització d'activitats, ja siguin promogudes directament per l'Ajuntament o en col·laboració amb altres agents, que tinguin com a finalitat promoure l'ús i gaudi de l'espai públic, millorar el sentiment de *propietat col·lectiva* i fomentar la relació i convivència de la ciutadania (festes majors, activitats al carrer, fires, dia sense cotxes...)
- Regulació, autorització i supervisió de les activitats realitzades en espais públics, com a via per a garantir-ne un ús responsable i respectuós.

3.3 Contaminació acústica i visual

- Control periòdic i de caràcter preventiu, de les emissions acústiques de vehicles, locals comercials i habitatges privats, acompanyada sempre d'informació destinada a promoure la consciència dels ciutadans i a aplicar les normatives i límits vigents.
- Establiment d'acords amb aquells comerços i serveis de la ciutat per tal de fomentar que els seus clients i usuaris tinguin en compte les normes de respecte als seus conciutadans (bars, tallers mecànics...).
- Actuacions de manteniment de la neteja i dels espais públics per part de l'Administració municipal.
- Promoció de la implicació dels propietaris de béns i immobles de la neteja i manteniment d'aquests, i de mesures destinades a fer-ho efectiu a través dels ajuts a la rehabilitació, de l'oficina de Promoció de l'habitatge. Facilitació de la informació sobre programes de suport promoguts per altres administracions.
- Manteniment de la campanya sobre la distribució il·legal de publicitat.

3.4 Animals de companyia

- Manteniment i actualització del cens d'animals de companyia, i comunicació a tots els propietaris dels requisits a complir pel que fa a condicions sanitàries i d'ús de l'espai públic.
- Dispensació de materials que permetin als propietaris fer la recollida dels excrements dels animals de manera còmoda.
- Manteniment del programa "animals en la via pública" destinat a garantir el compliment de la normativa.

4- Ús responsable dels recursos naturals i foment del reciclatge

El respecte a l'entorn i als recursos naturals suposa avui un dels més importants reptes col·lectius, només assumible des de la conscienciació i participació activa de tothom.

4.1- Foment de la consciència sobre el respecte al medi ambient i a la necessitat de reduir els consums.

- Inclusió i seguiment dels programes establerts a través de l'Agenda 21 de Mataró.
- Programes de foment de l'estalvi de l'energia elèctrica, de l'aigua i dels carburants, així com la reducció de les emissions de gasos.
- Programes d'informació i assessorament sobre la reducció d'ús d'aquests recursos, i de foment de la utilització d'energies renovables.
- Manteniment i ampliació dels programes i campanyes de conscienciació sobre aspectes concrets i de caràcter eminentment pràctic, com la recollida de piles, la recollida d'arbres de nadal o el cendrer ecològic.
- Manteniment i ampliació dels programes de formació en centres escolars d'educació mediambiental.

4.2- Facilitar els mitjans per al reciclatge i garantir el compliment de les normatives relatives al medi ambient i la gestió de residus.

- Foment del reciclatge de les deixalles domèstiques, mitjançant campanyes de difusió, l'ampliació del nombre de contenidors i la creació d'una deixalleria mòbil.
- Promoure el coneixement i el compliment de les normatives específiques relacionades amb el medi ambient i la sostenibilitat, en especial les referents a l'abocament de residus urbans o de residus d'indústries i tallers mecànics.

5- Ús del vehicle, trànsit i aparcament:

La mobilitat de persones vehicles i mercaderies ha de basar-se en un model que permeti un correcte desenvolupament social i econòmic de la ciutat, i que alhora sigui sostenible i doni resposta a les diferents necessitats.

Els criteris de gestió i revisió de la mobilitat queden recollits en el Pacte per a la Mobilitat.

5.1 Pel que fa al foment d'un ús responsable i respectuós dels mitjans de transport, es continuarà realitzant:

- El dia sense cotxe i el conjunt d'activitats que l'acompanyen.
- Campanyes i actuacions destinades a fomentar l'ús respectuós de la via pública
- Les actuacions de la policia local destinades a evitar aquells comportaments incívics i que colisionen amb els drets d'altres ciutadans (aparcament a la vorera, en doble fila, excés de soroll o ús del clàxon...)
- Establiment de zones blaves, de càrrega i descarrega, i revisió periòdica d'aquestes per actualitzar-les als usos, costums i necessitats del moment.

6- Educació en el civisme:

L'educació és l'àmbit essencial de transmissió no només de continguts, sinó dels valors i actituds que tots hem d'assumir en tant que ciutadans.

6.1 Inclusió de l'educació sobre el civisme en la formació bàsica

- Realització d'un crèdit-estudi sobre civisme a l'entorn el qual s'articuli el procés de formació en aquesta matèria.
- Realització d'un llibre didàctic sobre civisme i urbanitat per a alumnes de primària i secundària amb implicació del consell escolar municipal.
- Suport als agents educatius a través del Projecte educatiu de Mataró, per desenvolupar estratègies i instruments que permetin generar noves vies de treball i difusió del civisme en els diversos vessants,
- Establiment d'acords amb els principals agents educatius de la ciutat per a la realització de les actuacions aquí detallades.

6.2 Foment de programes i activitats destinats a promoure la formació i reflexió sobre el civisme.

- Xerrades informatives als casals i centres cívics: civisme i valors
- Foment de la realització en els equipaments municipals d'activitats i programes de foment del civisme
- Taller educatiu de tinença responsable d'animals adreçat a l'ensenyament primari.

- Promoció de l'esport escolar com a eina educativa sobre el civisme, per promoure la consciència d'equip i fomentar-ne un concepte no competitiu.
- Programació de jornades periòdiques sobre civisme amb coordinació amb les entitats i associacions

7-Àmbit municipal

L'administració municipal ha d'incloure en la totalitat de les seves actuacions aquells programes accions o mitjans que garanteixin l'exercici efectiu dels drets i deures dels ciutadans, alhora que ha de fomentar la convivència i el respecte de l'entorn.

7.1 Àmbit transversal de l'actuació municipal en matèria de civisme

- Conscienciació al conjunt d'agents que conformen l'Ajuntament de la seva responsabilitat en la promoció del civisme en totes les seves actuacions i programes.
- Obligatorietat d'incloure en els plans anuals de treball i en les actuacions que en siguin susceptibles, actuacions, programes o iniciatives que promoguin el civisme.
- Inclusió i desenvolupament dels programes inclosos en el Pla d'acció per al Civisme en el conjunt de departaments, regidories, empreses públiques i consells de participació municipal, segons els seus àmbits d'actuació i competències.

8-Ordenança de civisme

La regulació d'aquells aspectes que poden generar una colisió dels usos de l'espai públic, a fi de promoure el respecte mutu i la convivència. Alhora, tota sanció pel seu incompliment ha de tenir com a principal finalitat un canvi d'actituds que eviti la repetició de la infracció.

8.1 Redacció i aprovació d'una Ordenança de Civisme

- Creació d'una ordenança de civisme que reculli i reguli els àmbits descrits en el Pla d'acció per al Civisme.
- Priorització de les accions alternatives a la sanció econòmica, com el de treball de reparació, prestacions socials, o activitats formatives/reeducadores, entesos com a elements de modificació d'actituds, amb caràcter tant dissuasiu com preventiu.
- Concreció de les sancions i de les mesures alternatives a la seva aplicació.

9-Campanyes:

El conjunt de la comunicació municipal ha de promoure una cultura de respecte i de civisme, i alhora ha de desenvolupar campanyes específiques sobre aquells aspectes que es considerin de major importància en cada cas.

9.1 Campanyes de difusió i conscienciació a l'entorn del civisme:

- Desenvolupament d'una campanya destinada a difondre les normes bàsiques de convivència, respecte, i ús responsable de l'espai públic, en el qual es detallin entre d'altres, els aspectes relatius a: Sorolls (horaris de descans) i fums de vehicles; estalvi energètic; bon ús de l'espai públic (dificultats de mobilitat de persones, vehicles i especialment transport públic); convivència (gent gran i joves); horaris per regar les plantes; baixar les deixalles; fer arranjaments a la llar que generin sorolls; cura, manteniment i passeig d'animals de companyia...

- Difusió pública dels principals indicadors de "l'informe anual sobre el civisme" com a element d'avaluació i promoció de la participació dels ciutadans en aquest àmbit.

2- Mecanismes de funcionament i seguiment

El Pla d'acció per al Civisme a Mataró es dota de tres mecanismes mitjançant els quals serà desenvolupat i avaluat. Aquests són la **Comissió de Seguiment**, els **Espais de Participació** i l'**Informe sobre el Civisme**.

2.1- La comissió de seguiment

Formada per tècnics municipals de diversos departaments (Relacions Ciutadanes, Presidència, IME, Serveis Socials i Sanitat, Via Pública, IMPEM, Manteniment i Serveis municipals, Ciutat Sostenible, Igualtat i Solidaritat) per tal de desenvolupar i/o coordinar les principals actuacions descrites en el Pla d'acció, és la responsable de:

- Desenvolupar i concretar les actuacions descrites en el Pla d'acció, especialment en els aspectes que fan referència a la pròpia administració municipal.
- Promoure la participació activa dels diferents agents de la ciutat (ciutadans, associacions de comerciants, etc) mitjançant els mecanismes més adequats en cada cas, però especialment a través dels espais de participació ja existents.
- Recopilar les dades necessàries per a realitzar l'Informe anual del civisme i fer-ne el redactat i difusió.
- En funció del resultat de les actuacions inicialment previstes i dels resultats de l'Informe sobre el civisme, definir les noves actuacions i prioritats a desenvolupar en el marc del Pla d'acció per al Civisme.

2.2- Els espais de participació

Atès que avui la ciutat disposa ja de diversos espais de relació i participació ciutadana, es preveu que l'aplicació de les mesures incloses en el Pla d'acció es realitzin en el marc d'aquests consells i taules, tot i que sota l'impuls i coordinació de la Comissió de Seguiment del Pla d'acció per al Civisme.

Així, es preveurà un pla de treball i calendari amb els coordinadors dels diferents espais de participació per establir el procés de debat, realització de propostes i desenvolupament de les actuacions relatives a cada àmbit. Inicialment es preveu fer-ho com a mínim amb:

- Els responsables de l'Agenda 21
- El Consell Municipal de Seguretat i Prevenció

- El Consell Municipal de Medi Ambient
- El Consell Municipal de Circulació i Transports
- El Consell Municipal Escolar
- El Consell Municipal de Cultura
- El Consell Municipal de Joventut
- El Consell del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental
- El Consell de Participació per a la Convivència
- El Consell Municipal de la Gent Gran
- El Consell Municipal de la Salut
- El Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional
- El Consell Municipal d'Igualtat d'Oportunitats

En aquests casos en què no es pugui articular la realització d'una actuació a través d'un consell (ja sigui per la dificultat de ser inclòs en el seu procés de treball o bé perquè cap d'ells tracta la temàtica a desenvolupar), es podran crear comissions específiques de treball, mitjançant les quals poder desenvolupar aquelles accions que es creguin d'interès. En tot cas, es procurarà que els participants inicials en aquestes comissions siguin representatius i aglutinadors dels sectors als quals es vol adreçar l'activitat en qüestió.

2.3- Informe anual sobre el civisme

Es realitzarà anualment "l'Informe sobre el Civisme" en el qual es recopilaran aquelles dades que indiquin el nivell de civisme i incivisme a la ciutat:

Les dades que contindrà seran:

- a) Els derivats de l'actuació municipal fruit de comportaments incívics (provinents de la policia municipal, via pública, serveis municipals i manteniment i d'altres fonts municipals).
- b) Els derivats de programes o actuacions municipals destinats a promoure el civisme.
- c) Els derivats d'actuacions cíviques realitzades per ciutadans i recollits per l'administració municipal (queixes i suggeriments, propostes d'actuacions, denúncies a tercers, participació en projectes programes i propostes...)
- d) Valoració dels ciutadans dels serveis municipals
- e) Aquelles informacions provinents d'altres fonts (públiques o privades) que donin coneixement de la situació.

La seva periodicitat, de caràcter anual, permetrà tenir una evolució dels diferents indicadors al llarg del temps, mitjançant els quals es podrà avaluar el nivell d'eficiència de les actuacions realitzades i definir els nous àmbits d'actuació prioritàris.

D'una banda, servirà per orientar les actuacions de la comissió de seguiment del Pla d'acció per al Civisme a l'hora de valorar el grau d'assoliment dels objectius previstos i l'eficàcia de les accions realitzades. De l'altra, permetrà definir els àmbits d'actuació prioritàris.

Per altra part, es faran públics de forma anual els indicadors més destacats, així com la seva avaluació, com a mitjà per a fomentar la consciència dels ciutadans i ciutadanes sobre l'evolució del civisme a la ciutat i la importància de la seva participació activa.

3- Memòria sobre el Civisme a Mataró

Breu reflexió sobre el civisme

Sembla una opinió compartida tant pel debat polític com per la conversa quotidiana en el carrer, la de manifestar que vivim en uns temps en els quals les actituds i els comportaments incívics es troben a l'ordre del dia. La premsa diàriament ens ofereix un reguitzell de notícies que no fan més que reforçar aquesta percepció. Tanmateix, seria bo tractar de reflexionar sobre alguns dels factors que poden ajudar-nos a comprendre algunes de les manifestacions de l'incivisme actual. Aquest informe no pretén ser un recull exhaustiu de causes, sinó més aviat una reflexió al voltant d'algun dels factors condicionants i explicatius.

Més enllà d'aquelles actituds o accions marginals que per la seva violència, truculència o nivell d'infracció de la llei reclamen l'atenció de la premsa, cal pensar en la multiplicitat de comportaments i actituds incíviques presents a la nostra vida quotidiana i que pel seu nombre són aspectes, possiblement, més representatius en la configuració de l'incivisme actual. Ens referiríem, per exemple, a aquell incivisme quotidià relacionat amb el trànsit, el soroll, la brutícia dels carrers...

Si les formes concretes que adopta l'incivisme les hem d'interpretar en el si d'una determinada realitat social i històrica, serà dins d'aquesta on s'hauran també d'esbrinar quins són els possibles factors que els donen origen.

En aquest sentit, pot servir com a referent i context la intensificació del procés de mercantilització de la societat. Aquest procés, simplificant molt la nostra exposició, hauria suposat l'extensió de les relacions de mercat a molts àmbits de la nostra vida, la manera com ens eduquem, com treballem, com ens divertim i com ens relacionem amb els altres. Més enllà dels efectes sobre el repartiment de nivells de benestar material, aquest procés pot haver contribuït a l'erosió d'alguns dels valors, les idees i els principis que haurien d'estructurar i condicionar les relacions cíviques entre els individus i la societat.

Un dels indicadors més clars d'aquest procés és l'extensió d'un individualisme, que sense qüestionar-ne els aspectes positius, ha possibilitat l'afebliment de les relacions associatives i comunitàries, el sobredimensionament de les dimensions de la privacitat sobre una idea d'espai públic¹ comú i una valoració de l'èxit o el fracàs social en termes tan sols individuals.

---

¹ Espai públic serien tots aquells que no són ni la llar-família, ni l'empresa. S'identificaria amb tots aquells espais que on s'interrelaciona i creix la societat civil: l'esplai, la plaça, l'escola, el carrer, els llocs d'oci i lleure, els equipaments públics, els jardins i parcs, etc.

Aquest procés, alguns autors, l'han catalogat com la base de la crisi de la identitat moderna, ja que suposa el qüestionament dels principis i valors que donaven forma al concepte de "civitas" i a les dimensions de cultura i convivència a ella relacionades.

Una de les manifestacions més actuals d'aquest procés és la d'una societat civil menys estructurada, on la sortida individual i corporativa esdevé un comportament quotidià, i on sovint prevalen els interessos individuals sobre dels col·lectius.

La degradació de la cultura cívica o la manca de desenvolupament de civisme i d'espai públic ajuda a comprendre cert tipus de comportaments i la permissivitat amb què s'observen: l'excés de velocitat en la conducció dins de la ciutat, l'aparcament sobre les voreres, els papers a terra, el volum excessiu de la música...

Pel que fa a aquell incivisme manifest, propi de conductes violentes o marginals (el maltractament conscient de l'espai públic, parcs, papereres, enllumenat, pintades, molts cops de contingut racista...) els factors i condicionats poden ser, si cap, més complexos: a més dels ja esmentats, en poden prendre rellevància altres com la disposició d'oportunitats, recursos, condicions socials, així com, evidentment, factors psicològics del propi individu.

Però sigui quin sigui el tipus d'incivisme, no pot oblidar-se la importància de la formació i educació, com element clau que afavoreix una transmissió de valors, tolerància, respecte per l'altre, en definitiva, hàbits de conducta més cívics.

De tot el que hem manifestat fins ara, podríem dir que en termes generals l'incivisme no sols té a veure amb manifestacions marginals o de col·lectius en risc d'exclusió, sinó amb transformacions de les nostres societats que afecten el que som i com ens relacionem. Cal dur a terme mesures destinades que la ciutadania internalitzi, es faci seu de veritat, el valor dels espais públics, del respecte a la diversitat i de la convivència amb els altres. Caldria incentivar la cultura cívica i l'estructuració de la ciutat a través dels usos dels seus espais públics com a millor antídoto contra els actes d'incivisme generals i sobre les seves manifestacions més extremes. El Pla d'acció per al Civisme de Mataró pot tenir un paper clau sobre això.

A - Definició

A.1 - Concepte:

El concepte de **civisme** es relaciona directament amb la **convivència i el respecte** pels altres. En aquest sentit, el civisme pot tenir-se en compte des d'una perspectiva de **pautes mínimes** de convivència que cal complir, i alhora des d'una visió més activa basada en la **participació i el compromís solidari** per part d'aquells ciutadans que actuen en benefici del conjunt de la comunitat.

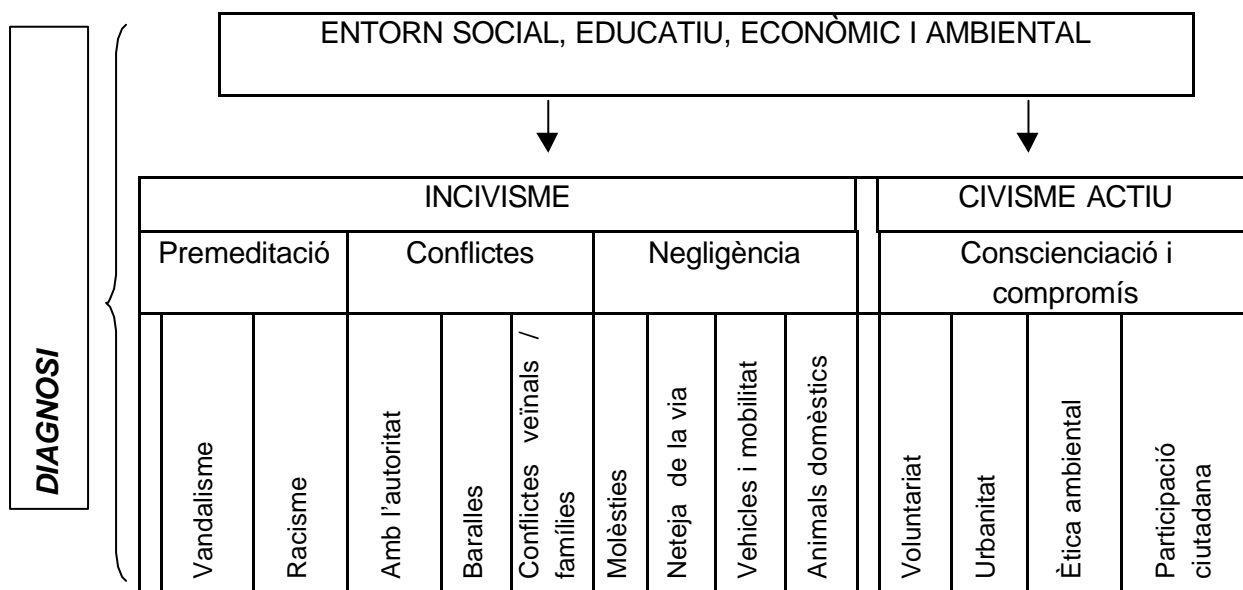
El civisme, en qualsevol cas, **no pot entendre's de forma aïllada**, perquè resulta conseqüència i, alhora, contribueix a la **qualitat de vida i sostenibilitat** del nostre entorn. En aquest entorn s'inclouen i interrelacionen multitud de factors: la problemàtica urbana, social, econòmica, ambiental, educativa, d'integració, cohesió..., El civisme d'una ciutat, a més d'objecte d'actuació directa, esdevé reflex, part visible i baròmetre de tots aquests factors.

Termes relacionats:

societat, col·lectivitat, conflictes, vandalisme, racisme, premeditació, negligència, normes, sancions, pautes, tolerància, mediació, prevenció, llibertat, educació, cohesió, respecte, convivència, amabilitat, sostenibilitat, qualitat de vida, entorn, diàleg, participació, voluntariat, solidaritat.

A.2 - Esquema:

CLASSIFICACIÓ DE TERMES

Partint d'aquesta classificació podrien definir-se dos objectius bàsics d'un Pla d'acció per al Civisme:

- Reduir els actes **incívics**,
- Fomentar el **civisme actiu**,

A més de les actuacions directes amb la voluntat d'assolir aquests dos objectius, hi ha determinats **elements de l'entorn** sobre els quals cal tenir especial cura perquè presenten condicionants clarament relacionats amb les conductes.

B - Diagnosi

B.1 - Recull d'indicadors relacionats amb el civisme

Es recullen a continuació un seguit d'indicadors relacionats amb els diferents apartats del civisme considerats. En tot cas, es tracta d'indicadors procedents de fonts secundàries, registres vinculats al funcionament dels diferents departaments, i dels quals poden extreure's simplement indicis o tendències orientatives més que una inferència directa en termes de civisme.

PREMEDITACIÓ

	1998	1999	2000	00/99	
Vandalisme, pintades	53	88	184	109%	-
Altres actes de vandalisme	382	365	491	35%	-

Aquests actes es refereixen només a les intervencions o notificacions de la policia local en relació a pintades o altres actes vandàlics (destrosses en patrimoni, punts de llum, contenidors ....). Els actes derivats d'actuacions incíviques premeditades i relacionades amb el vandalisme comporta l'actuació dels Serveis Municipals i Manteniment.

S'adjunta a continuació un quadre amb el recull d'aquestes actuacions.

Accions S. Municipals i manteniment	1998	1999	2000	00/99	
Contenidors RSU cremats		58	30		
Contenidors de selectiva cremats		20	19		
Graffitis i pintades en contenidors		395	385		
Papereres trencades		4	106		
Pintades i graffitis	107	179	263		
Punts de llum trencats	597	438	537		
Total		3.093	3.340	8%	-

Durant l'any 2000 els Serveis Municipals i Manteniment varen realitzar un total de 263 intervencions per tal de netejar pintades (bona part d'elles de caràcter racista), del que se'n deriva un cost total, només imputat als costos de personal d'aquest servei, d'uns 2 milions i mig de pessetes. **Les primeres dades per a l'any 2001 apunten també un augment significatiu en aquest tipus d'actes incívics premeditats.** També a l'any 2000 es registraren 537 punts de llum afectats per actes de vandalisme. Amb un cost aproximat de 16.360 pessetes per punt afectat, el total estimat del cost derivat d'aquest tipus d'actes incívics arribaria al voltant de 8.785.000 pessetes.

Es recull en el següent quadre el conjunt d'actuacions dels Serveis Municipals i Manteniment per actes de vandalisme segons tipologia amb l'estimació del cost que se'n deriva.

Accions any 2000	Nombre	Cost unitari	Cost total
Contenidors RSU cremats plàstic	10	51.000	510.000
Contenidors RSU cremats metall	20	71.000	1.420.000
Contenidors de selectiva cremats	19	81.000	1.539.000
Graffitis i pintades en contenidors	385	4.000	1.540.000
Papereres trencades	106	12.000	1.272.000
Pintades i graffitis	263	9.500	2.498.500
Punts de llum trencats	537	16.360	8.785.320
Total	1.340	13.108	17.564.820

Seguint amb els indicadors agrupats segons els altres apartats definits anteriorment com a incivisme (derivat dels conflictes i relacions personals o d'actuacions negligents) podrien aportar-se altres indicadors orientatius.

CONFLICTES

	1998	1999	2000	00/99	
Amb l'autoritat	44	66	28	-58%	+
Baralles (via pública o locals)	304	384	419	9%	-
Conflictes familiars	83	106	106	0%	-

NEGLIGÈNCIA

	1998	1999	2000	00/99	
Molèsties per persones	1.775	2.024	2.201	9%	-
Danys patrimoni municipal	52	58	41	-29%	+
Mal estacionament vehicles*		9.437	11.044	17%	-
% vehicles. emissions gas > normativa	22,7%	22,8%	13,9%	- 9 p,p,	+
% vehicles sorolls > normativa		10,6%	5,5%	- 5 p,p,	+
Molèsties per animals	170	255	265	4%	-
Assistència animals domèstics	174	162	98	-40%	+
Expedients salubritat	89	75	57	-24%	+

*Intervencions de la policia local de trànsit per estacionament indegut (guals, voreres, servei públic...)

I pel que fa al civisme actiu, aquell que requereix de la conscienciació, implicació i complicitat de la ciutadania, podrien referir-se algunes dades i indicadors com els següents:

CIVISME ACTIU

	1998	1999	2000	00/99	
Moviment associatiu (entitats)	418	437	475	9%	+
% reciclatge de residus urbans	5,2%	6,5%	9,2%	2,7p.p	+
Consum dom. Aigua (m3/persona)	47,2	46,7	46,2	-1%	+
Cons. industrial aigua (m3/abonat)	8.257	7.666	8.070	5%	-
Cons. Total energia (tep/persona)	1,2	1,3	1,31	1%	-

A la vista de les dades, caldria diferenciar diverses tendències segons l'àmbit del civisme del qual parlem:

S'evidencia una evolució preocupant d'aquelles actuacions incíviques de caràcter premeditat, actes vandàlics, sovint indicatius de brots manifestos d'intolerància, xenofòbia, incidència que, en la majoria dels casos, pot considerar-se marginal, ni de bon tros generalitzada, però que, atesa la seva intensitat, resulta força visible. Trobem, també, **una evolució negativa en altres indicadors relatius a aspectes de les relacions personals i convivència com baralles o conflictes familiars i veïnals.**

- Podríem parlar igualment del **creixement d'un incivisme derivat de negligència o falta de consideració, però també vinculat amb les relacions personals i la convivència diària: molèsties causades a altri, ja siguin personals o les derivades de la tinença d'animals domèstics.** En aquest sentit, destaca també la tendència preocupant en determinats usos negligents de la via pública i vinculats a la mobilitat de les persones que podria reflectir-se en un **augment considerable de les infraccions registrades per mal estacionament de vehicles.**
- Per altra banda, però, **cal destacar aquells aspectes en què la conscienciació per part de la col·lectivitat i del conjunt de la ciutadania es tradueix en una millora generalitzada del seu comportament cívic.** Així pot parlar-se d'una **millora de l'ètica ambiental reflectida en un augment significatiu dels nivells de reciclatge,** tot i que en aquest cas podria considerar-se **pendent una tasca d'educació i formació sobre la forma correcta de reciclar.** Diferent diagnòstic presentaria l'estalvi de recursos escassos, si bé cal tenir present que el consum domèstic de gas, electricitat o aigua, o la generació de residus domèstics per habitant, ve condicionat, més enllà de la conscienciació ciutadana, per la mateixa dinàmica del cycle econòmic i de consum i d'altres factors exògens. Per altra banda, cal considerar com a **favorable l'evolució del moviment associatiu** a la

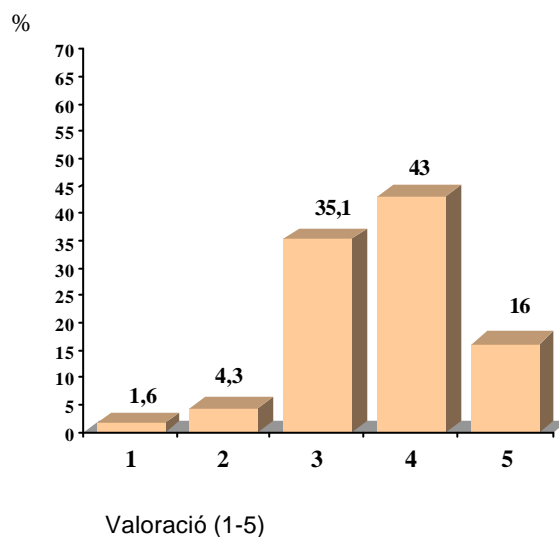
ciutat amb un creixement important del nombre d'entitats, les quals apleguen una elevada participació ciutadana.

En qualsevol cas, el civisme no pot considerar-se com un cúmulo d'actuacions aïllades, al marge de l'entorn i realitat que ens envolta. En aquest sentit podríem dir que **les accions cíviques o incíviques són només una part visible del conjunt d'elements d'entorn que s'interrelacionen entre ells**. La cohesió social, la salut, l'educació, la sensibilitat mediambiental, en definitiva tots aquells elements que contribueixen a fer de la ciutat un **entorn sostenible**, representen la base sobre la qual la ciutadania actua i en la que els seus actes acaben repercutint novament.

B.2 - Valoració ciutadana dels serveis municipals

Per altra banda, el civisme en l'àmbit municipal pot considerar-se des de la perspectiva de prestació i ús de serveis. El civisme entès com "la relació de compromisos individuals, respecte la forma d'entendre i utilitzar la ciutat, i les seves actuacions municipals" (*Pacte pel civisme de l'Hospitalet*). En aquest sentit també ha de tenir-se present l'opinió de la ciutadania sobre l'actuació municipal i els seus serveis prestats.

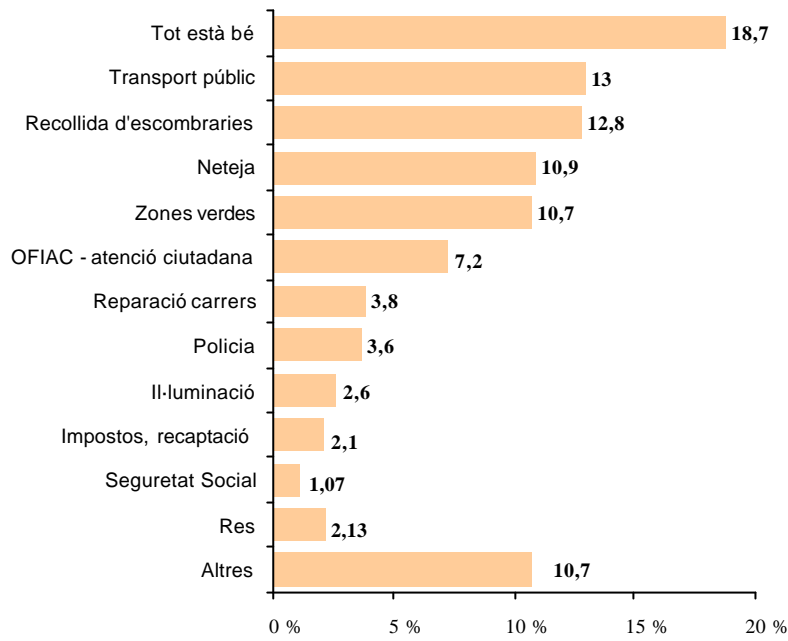
VALORACIÓ DELS SERVEIS QUE PRESTA L'AJUNTAMENT

La valoració dels serveis prestats per part de l'Ajuntament és valorat de forma positiva per part del conjunt de la ciutadania amb una nota general de notable.

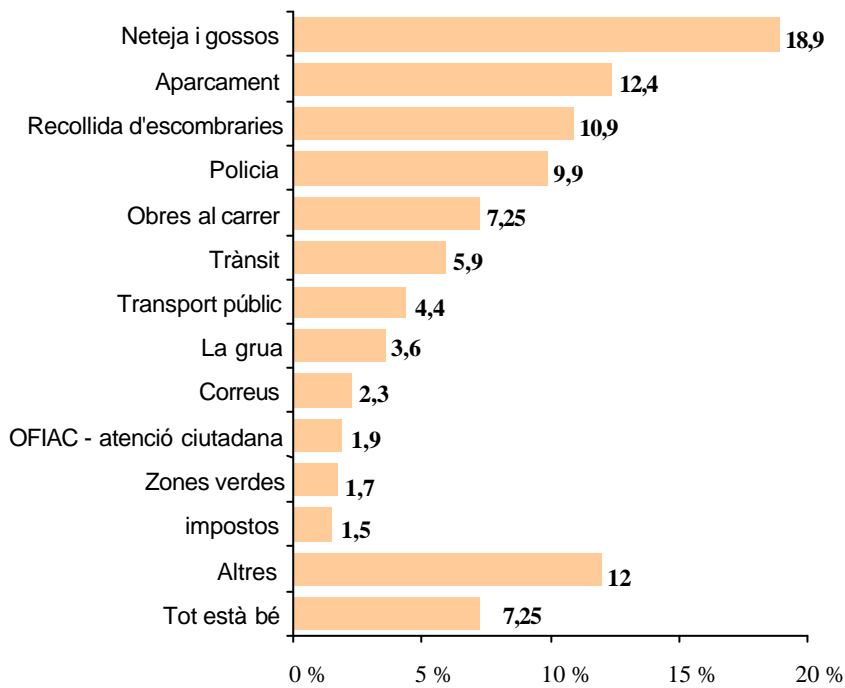
Tot i així, podria fer-se una diferenciació per serveis segons els més ben considerats i aquells que ho són menys.

FUNCIONEN DE FORMA ADIENT

Font: enquesta Oficina d'Atenció Ciutadana

NO FUNCIONEN DE FORMA ADIENT

Font: enquesta Oficina d'Atenció Ciutadana

Del conjunt d'aspectes valorats² pot sobtar a priori una contradicció aparent en la valoració de serveis com la neteja i la recollida de brossa, que apareixen com aspectes elogiats i criticats simultàniament. Caldria fer esment, en aquest sentit, que la consideració negativa de neteja apareix força vinculada a la incidència dels gossos. Així mateix, l'aparent contradicció en el cas concret de recollida de la brossa pot amagar diversos aspectes subjectes a diferents valoracions: eficàcia, eficiència, sorolls, olors, horaris, cobertura, proximitat...

Sigui com sigui, sembla clar que **la ciutadania considera la neteja com un àmbit clau de l'actuació municipal**, ja que, en un sentit o altre, és força present en la seva opinió.

Per altra banda, els ciutadans fan també especial èmfasi en diversos elements relacionats amb la mobilitat. Així **es valoraria positivament el funcionament del transport públic, mentre que els problemes derivats del trànsit i, sobretot, aquells vinculats a l'aparcament apareixen com a aspectes negatius destacables.**

---

² Les diferents valoracions han estat extretes aprofitant l'enquesta sobre el funcionament de l'Oficina d'Atenció Ciutadana (desembre 2000) amb les conseqüents peculiaritats que això pot comportar en la mostra de persones enquestades. L'obtenció de resultats més acurats sobre la percepció ciutadana dels diferents serveis de l'Ajuntament requeriria el disseny d'una enquesta específica, tant pel que fa a la mostra com als continguts de la mateixa enquesta.

C - Actuacions realitzades

C.1 - Quadres resum

S'exposen a continuació el recull de programes i accions directament relacionades amb el civisme que els diferents serveis i departaments de l'Ajuntament, de forma autònoma o transversal, estan o han dut a terme:

PROGRAMA o ACCIÓ	PÚBLIC OBJECTIU	PERÍODE	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU PRO CIVISME	INDICADORS
Consells Municipals de participació: - Solidaritat i Cooperació Internacional. - Convivència - Gent Gran - Joventut	- Entitats - Entitats - Entitats - Entitats	En curs - Inici: 1996 - Inici: 2000 - Inici: 2000 - Inici: 1999	Informar a entitats i ciutadans sobre l'aprovació i l'execució de projectes que l'Ajuntament desenvolupa i de les mateixes entitats.	Promoure la participació i la implicació dels ciutadans en la construcció de la ciutat a través de comissions de treball i activitats de sensibilització.	Nombre de comissions i d'activitats desenvolupades. (61 sessions consells participació)
Suport i programació d'activitats en entitats	Entitats	En curs Inici: 1995	Facilitar recursos i assessorament a les entitats per a desenvolupar el seu programa d'activitats i el seu funcionament	Promoure la implicació de les entitats en projectes per al desenvolupament d'activitats	Nombre assessoraments (25 assessoram.) -Nombre de subvencions per a programes (311 milions per 20 programes)
Assessoria Jurídica d'Atenció a la Dona	Dones	En curs Inici: 2000	Potenciar l'educació en la igualtat de drets i oportunitats.	El respecte i la igualtat de la dona.	Nombre de consultes (247 visites i 204 consultes ateses)
Pla d'Accessibilitat	Població amb disminució	En curs Inici: 2000	Afavorir i potenciar l'eliminació de barreres arquitectòniques, urbanístiques, del transport i de comunicació.	Aplicació de les noves tecnologies a la senyalització visual i sonora. Accessibilitat als edificis, els transports i la via pública. Facilitar la traducció amb signes.	Edificis i transport adaptats. Actes en presència de traductors.

PROGRAMA o ACCIO	PUBLIC OBJECTIU	PERIODE	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU PRO CIVISME	INDICADORS
<i>Àmbit Maresme</i>	Població en general. Immigrants. Ciutat i Maresme.	Inici: 1999 En curs Programa permanent.	Donar suport a persones sensibilitzades o afectades per la SIDA	Reduir actituds i conductes estigmatitzadores vers els afectats. Potenciar l'autoajuda, l'associacionisme i el voluntariat.	
Servei de Mediació	Col·lectiu de nousvinguts	Inici: 1996	Facilitar la comunicació entre els grups i les persones. Potenciar la integració d'infants i joves nousvinguts al sistema educatiu.	Facilitar i apropar els serveis als nousvinguts. Facilitar la comunicació entre els nousvinguts i els autòctons. Impulsar projectes de joves-guia als instituts de secundària.	Consultes ateses (1780 serveis) .
Comissió tècnica interdepartamental Festa del xai	Immigrant musulmana. Ciutat	Inici:1998 Intervenció esporàdica però estable	Garantir l'acompliment de la normativa vigent a nivell sanitari	Afavorir la interculturalitat. Afavorir processos de socialització i integració en el medi.	
Programes de formació associativa	Entitats	Inici: 1998	Organitzar programes formatius per dotar d'habilitats i coneixements en gestió i organització als membres i directius de les entitats.	Enfortir el teixit associatiu.	(2 jornades realitzades amb 43 participants)
Coordinar els actes en el marc de l'Any Internacional del Voluntariat	Entitats	Inici: 2001	Aglutinar entitats que realitzen actes al voltant de l'Any Internacional del Voluntariat per tal d'oferir una difusió més fluïda als ciutadans i propiciar la sinergia.	Promoure i difondre la tasca del voluntariat.	Fira d'entitats: 64 entitats participants
Mataró solidària	Entitats	Inici: 1997	Arribar al 2003 a l'1% dels ingressos propis. Facilitar recursos a les entitats per desenvolupar projectes de cooperació i sensibilització.	Promoure la implicació de les entitats en projectes per al desenvolupament. Enfortir les relacions Nord-Sud.	Nombre de projectes i activitats subvencionades. (0,8% dels ingressos destinats a projectes de cooperació)

PROGRAMA o ACCIO	PUBLIC OBJECTIU	PERIODE	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU PRO CIVISME	INDICADORS
Programa "Mataró sostenible"	General Estudiants	En curs	Promoció i difusió de l'Agenda 21 Mataró	Assolir una societat sostenible.	Diversos
Opuscles d'estalvi d'aigua i energia a la llar	General	2000 Realitzat	Potenciar l'ús racional recursos limitats	Evitar malbaratament d'aigua i energia	Consum aigua domèstic (l/hab/dia: 127) Consum energia (tep/hab/any: 1,37)
Campanya recollida selectiva	General	En curs	Optimitzar gestió residus	Conscienciar respecte la col·laboració en la recollida selectiva	Residus urbans reciclats o reutilitzats (11'6%)
Campanya de recollida d'arbres de Nadal	General	Anual des de 1995	Optimitzar gestió residus	Conscienciar respecte la col·laboració en la recollida selectiva	
Cendrer ecològic	Fumadors	Des de 1995 Permanent	Neteja i cura de l'entorn	Conscienciar respecte un bon ús de l'espai marítim	
Programa "Mataró es recicla"	General Estudiants	Permanent	Optimitzar gestió residus i difondre el cicle integral de l'aigua.	Potenciar el reciclatge dels residus i fomentar l'estalvi d'aigua i el control dels consums.	Residus urbans reciclats o reutilitzats (11,6%) Consum d'aigua d'ús domèstic (l/hab/dia: 127)
Concurs centres de secundària	Estudiants	2001 Realitzat	Promoure la reutilització	Evitar malbaratament recursos	Producció de residus domèstics (kg/hab/dia: 1,5)
Control d'abocament de residus urbans	General Ciutat	Octubre 2000	Recordar normativa	Incidència de la brossa en la imatge i la Salut de la ciutat.	
Control de residus de tallers mecànics	Ciutat	Febrer 2001	Recordar la normativa	Incidència en la contaminació del medi ambient.	

PROGRAMA o ACCIÓ	PUBLIC OBJECTIU	PERIODE	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU PRO CIVISME	INDICADORS
<i>Animals en la via pública</i>	Propietaris d'animals	En curs Programa permanent.	Compliment de la normativa	Conductes al carrer	54 actes aixecades
Assistència integral als animals domèstics	General Ciutat	Inici: 2000 En Curs 2000-3	Garantir la protecció dels animals i evitar l'abandonament	Disminuir molèsties als veïns.	Expedients d'assistència animals (99 expedients)
Campanya sobre la distribució il·legal de la publicitat	General Ciutat	Novembre 2000	Recordar normativa	Incidència en la imatge de neteja de la ciutat.	
Salubritat a la ciutat	General Ciutat	Inici: 2000 En Curs 2000-3	Garantir la protecció de la salut	Controlar habitatges i espais de convivència humana. Potenciar la resolució del conflicte mitjançant l'activitat mediatadora.	Expedients de salubritat (s'han obert 64 expedients)
<i>Intercanvi de xeringues</i>	Usuaris de drogues per via parenteral (UDVP). 30 recursos socio-sanitaris	Inici: 1994 En curs Programa permanent	Prevenir la infecció per l'VIH entre els UDVP.	Reduir el nombre de xeringues abandonades a la via pública.	Nombre de xeringues (13.504 xeringues, de les quals 5.606 són vendes i 7.898 són intercanvis)
Control de l'ocupació de la via pública	Ciutat Terrasses dels bars	Juny 2001	Recordar la normativa	Incidència en el descans dels veïns	78 inspeccions

PROGRAMA o ACCIO	PUBLIC OBJECTIU	PERIODE	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU PRO CIVISME	INDICADORS
Classes d'educació viària i civisme	Nens de primària Secundària Gent gran	Des de 1992 En curs	Disminució els accidents de trànsit i les infraccions	Conscienciar vers el respecte a persones, animals, medi ambient.	169 cursos realitzats
Cursos d'alternativa a denúncia	Conductors en general	Des de 1999 En curs	Disminució els accidents de trànsit i les infraccions	Conscienciar els infractors de les conseqüències de les seves infraccions	169 cursos realitzats
Dia sense cotxes	Conductors	Anual des de 1999	Redescobrir el transport públic i promoure una utilització restringida del vehicle privat	Pacificar el trànsit compatibilitzar diversos usos a l'espai urbà Reduir la contaminació atmosfèrica i acústica	15 accions específiques i 7 perdurables
Pla periòdic de control de soroll als vehicles	Conductors vehicles	En curs	Prevenir la contaminació acústica	Conscienciació als conductes de la importància de reduir el soroll derivat dels vehicles	% de vehicles que superen els límits establerts per les ordenances municipals (81'8%, de 2082 controls realitzats)
Pla periòdic de control de les emissions contaminants als vehicles	Conductors vehicles	Des de 1995 En curs	Prevenir la pèrdua de qualitat de l'aire	Conscienciació als conductors de la importància de reduir les emissions contaminants	% de vehicles inspeccionats que superen els límits normatius (no es va poder realitzar)

C. 2 - Relació d'actuacions amb els àmbits de civisme

	Premeditació		Conflictes			Negligència				Civisme actiu			
	Vandalisme	Racisme	Amb l'autoritat	Conflictes Baralles	Conflictes veïns / família	Molèsties (soroll, fums)	Neteja via pública	Vehicles i mobilitat	Animals domèstics	Voluntariat	Urbanitat	Ètica ambiental	Participació ciutadana
Consell municipals de participació										■			■
Suport i programació d'activitats en entitats										■			■
Assessoria jurídica a la dona					■								
Pla d'accessibilitat										■			■
Àmbit Maresme										■			■
Servei de mediació (nouvinguts)		■								■			■
Festa del Xai		■											
Programes de formació associativa										■			■
Coordinació actes Any internacional del Voluntariat										■			■
Mataró solidària										■			■
Opuscles d'estalvi d'aigua i energia a la llar												■	
Campanya de recollida selectiva												■	
Campanya de recollida d'arbres de Nadal							■					■	
Cendrer ecològic												■	
Programa "Mataró es recicla"												■	
Concurs centres de secundària												■	
Control d'abocament de residus urbans						■	■					■	
Control d'olis de tallers mecànics							■					■	

	Preme-ditació		Conflictes			Negligència			Civisme actiu				
	Vandalisme	Racisme	Amb l'autoritat	Conflictes Baralles	Conflictes veïns / família	Molesties (soroll, fums)	Neteja via pública	Vehicles i mobilitat	Animals domèstics	Voluntariat	Urbanitat	Ètica ambiental)	Participació ciutadana
<i>Animals en la via pública</i>													
<i>Assistència integral als animals domèstics</i>													
<i>Campanya distribució il·legal de la publicitat</i>													
<i>Intercanvi de xeringues</i>													
<i>Control de l'ocupació de la via pública</i>													
<i>Classes d'educació viària i civisme</i>													
<i>Cursos d'alternativa a la denúncia</i>													
<i>Dia sense cotxes</i>													
<i>Pla periòdic de control de soroll als vehicles</i>													
<i>Pla periòdic d'emissions contaminats als vehicles</i>													

Cal tenir present que, a més d'aquests programes i accions directament relacionats amb el civisme, **des dels diferents departaments i serveis de l'Ajuntament de Mataró es desenvolupen altres programes que incideixen en determinats àmbits d'actuació com l'educació, la cohesió social, la promoció econòmica, la sanitat, la salut, la cultura, l'esport, la sostenibilitat...**, un seguit d'apartats que estableixen bases i elements que en bona mesura condicionen i influeixen en la conducta i el comportament d'un col·lectiu. I en aquest mateix sentit també cal fer esment de totes aquelles accions que quedin recollides en els altres grans pactes i plans que l'Ajuntament està endegant.

D - Conclusions

Bona part dels programes i campanyes de sensibilització incideixen en termes de conscienciació i compromís cap a àmbits com l'associacionisme, el voluntariat, l'ètica ambiental o la responsabilitat dels propis actes vers els altres per tal d'aconseguir una millor convivència en un entorn sostenible.

Els diversos programes de sensibilització, a la vista dels resultats i indicadors, resulten en general efectius i incideixen en una evolució favorable dels hàbits relacionats amb civisme. Podria exceptuar-se en aquest sentit, una **evolució desfavorable dels indicadors relatius a convivència, les molèsties, ja siguin causades per les pròpies persones o per la tinença d'animals domèstics**. Tampoc presenta una evolució favorable **l'estalvi en alguns recursos limitats** (energia, aigua industrial o gas domèstic), si bé cal considerar en aquest cas que, a més de la conscienciació ciutadana o les mesures industrials d'estalvi, el consums poden veure's altament afectats pel moment del cycle econòmic o per altres factors exògens.

Per altra banda, determinats **comportaments específics, minoritaris però força visibles per la seva naturalesa, causants d'un grau elevat d'inseguretat i malestar en la població, presenten una evolució desfavorable**.

En aquest cas, podríem pensar que les campanyes generalistes de sensibilització ciutadana poden perdre efectivitat en el sentit que aquest tipus de comportament és directament atribuïble a individus concrets o grups reduïts. Però per altra banda, les campanyes sí poden tenir efectes en la conscienciació del conjunt de la ciutadania vers aquests actes afavorint la seva denúncia i col·laboració amb els serveis d'inspecció i control.

Els programes més pertinents en aquests casos, doncs, podrien presentar un caràcter d'actuació combinada. Per una banda, campanyes de conscienciació destinades a assolir una major complicitat ciutadana en la lluita contra aquests actes i, per l'altra, el reforç de normativa i accions d'inspecció, control i sanció dirigits als individus o grups autors d'aquest tipus d'actes.

	INCIVISME			CIVISME ACTIU
	Premeditat	Conflictives	Negligent	Conscienciació
Evolució				
Programes en curs	3	2	13	21
Temes pendents	Vandalisme Xenofòbia	Baralles Família	Molèsties Animals	Estalvi de recursos

En el quadre anterior s'exposa de forma esquemàtica l'estat de la qüestió sobre el civisme a Mataró. Sobre la diversitat de temes pendents assenyalats cabrien diferents programes a desenvolupar. Així, en casos específics com l'estalvi energètic, o les molèsties a altri (a causa de les pròpies persones o de la tinença d'animals), seria bo aprofitar la força emprenedora dels ciutadans, la pròpia iniciativa i capacitat de resposta mostrada vers les campanyes de sensibilització en altres àmbits. La conscienciació i aprehensió de nous hàbits, poden seguir contribuint en la millora de la qualitat de vida, la convivència i la consecució d'un entorn sostenible.

Capítol a part, però, representa l'incivisme, aquell que podríem anomenar de més alta intensitat i premeditat: el vandalisme, sovint tenyit de tints xenòfobs, els conflictes i violència derivats de deficiències en la relació personal, la manca de tolerància... Pot requerir-se en aquest cas d'un tipus d'actuacions més complexes. **La conscienciació i complicitat de la ciutadania amb l'Administració mitjançant campanyes hauria de complementar-se amb la disponibilitat d'altres recursos de control i sanció, i que alhora permetessin posar en funcionament mesures educatives per a la prevenció i reducció de nous actes incívics.** Sigui com sigui, però, les actituds no estan al marge de l'entorn que les envolta, la qual cosa ha de fer pensar que determinades realitats en termes d'educació, formació, mercat laboral, cohesió social, infraestructures, equipaments..., són determinants. En aquest sentit, cal tenir present que el problema és molt més ampli, i arriba molt més enllà d'aquelles consideracions concretes i relacionades amb els efectes perceptibles dels actes incívics: el banc trencat o el contenidor cremat no són més que la part visible del problema.